

30 ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Από την πρώτη περίοδο LEADER, η οποία ξεκίνησε το 1991 ως «Κοινοτική Πρωτοβουλία», έως σήμερα που συμπληρώνονται 30 χρόνια, η προσέγγιση LEADER χρησιμεύει ως πρότυπο τοπικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης.

Οι 7 αρχές της προσέγγισης LEADER που έχουν μείνει αναλλοίωτες στο χρόνο είναι :

- Χωρική προσέγγιση που διασφαλίζει τη συγκέντρωση πόρων σε μια σαφώς οριοθετημένη περιοχή με συγκεκριμένα προβλήματα
- Bottom-up προσέγγιση όπου η τοπική κοινωνία, αναγνωρίζει ανάγκες και προκλήσεις, προτείνει λύσεις και επιλέγει έργα που αντιμετωπίζουν αυτά τα ζητήματα
- Ολοκληρωμένη προσέγγιση που εμπλέκει διάφορους παράγοντες και τομείς με σκοπό να εφαρμόσουν από κοινού μια τοπική στρατηγική
- Εταιρική σχέση που εμπλέκει κρίσιμους παράγοντες του δημοσίου τομέα, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό να δουλέψουν μαζί στο πλαίσιο της ΟΤΔ
- Καινοτόμες προσεγγίσεις που ενθαρρύνουν την εφαρμογή νέων λύσεων στην περιοχή παρέμβασης
- Συνεργασία μεταξύ Ομάδων Τοπικής Δράσης
- Δικτύωση και ανταλλαγή γνώσης και εμπειριών που αποκτήθηκαν μέσω LEADER σε όλη την Ευρώπη

Στο Νομό μας η γνωριμία με την προσέγγιση LEADER ξεκινά το 1994, όταν η Αναπτυξιακή Καρδίτσας ως Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) σχεδίασε και υπέβαλλε την πρώτη τοπική αναπτυξιακή στρατηγική στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλία LEADER II (1994-1999). Η πορεία συνεχίστηκε την περίοδο 2000-2006 μέσω της Κ.Π. LEADER+, του LEADER / Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και του LEADER/CLLD (Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων) του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020 έως σήμερα.

Αποστολή των ΟΤΔ LEADER είναι να εμπυγχώνουν τους επιφυλακτικούς, να ενημερώνουν τους δύσπιστους, να υποστηρίζουν τους αδύναμους και να ενισχύουν τον κάτοικο, τον αγρότη, το νέο, τη γυναίκα, τον μικρό επιχειρηματία, τον σύλλογο, το δημόσιο ή τον συνεργατικό φορέα της υπαίθρου με σκοπό να αναπτύξουν επιχειρηματική πρωτοβουλία, να αναλάβουν οικονομική δραστηριότητα ή να συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των τοπικών κοινωνιών.

Οι ΟΤΔ LEADER σχεδιάζουν και υλοποιούν Τοπική Ανάπτυξη βασισμένη στις ανάγκες των περιοχών τους, αναδεικνύοντας την τοπική ταυτότητα, την καινοτομία, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τη συνεργασία, τη δικτύωση, την εταιρική σχέση, την απασχολησιμότητα και την ενδυνάμωση των δεξιοτήτων των κατοίκων της υπαίθρου.

Με τα χρόνια η περιοχή παρέμβασης διευρύνθηκε και από τις 78 ορεινές Κοινότητες του 1994 σήμερα συμπεριλαμβάνει το σύνολο των 143 Τοπικών Κοινοτήτων του Νομού, με εξαίρεση την πόλη της Καρδίτσας. Αξιοσημείωτο γεγονός αποτέλεσε η συμμετοχή περιοχών των Νομών Λάρισας, Ευρυτανίας και Φθιώτιδας στο LEADER+ και LEADER / Άξονα 4, απόδειξη της υποδειγματικής εφαρμογής στο Νομό Καρδίτσας.

Επιτεύγματα LEADER σε αριθμούς και προστιθέμενη αξία στην περιοχή της Καρδίτσας

Από τους συνολικά 294 δικαιούχους έργων / επενδύσεων οι 203 είναι ιδιώτες, οι 48 συλλογικοί και οι 43 δημόσιοι φορείς. Μεταξύ των δικαιούχων οι 47 ήταν νέοι και οι 49 γυναίκες.

Μέσα από τις στρατηγικές LEADER ενισχύθηκαν / εντάχθηκαν 373 έργα με συνολικό κόστος 39,01 εκατ. Ευρώ. Τα ποσά δημόσιας δαπάνης (Ευρωπαϊκοί - Εθνικοί πόροι) που έχουν απορροφηθεί ή προβλέπεται να εισρεύσουν στις ιδιωτικές επενδύσεις και στα δημοσίου χαρακτήρα έργα ανέρχονται σε 24,59 εκατ. Ευρώ, ενώ η κινητοποίηση ιδιωτικών πόρων εκτιμάται σε 14,42 εκατ. Ευρώ (Πίν. 1).

Πίνακας 1	Έργα	Δημόσια δαπάνη	Συνολικό Κόστος
LEADER II	108	4.982.113,57	8.275.673,07
LEADER +	93	6.120.492,30	9.463.017,54
LEADER/ΑΞΟΝΑΣ 4	72	4.707.802,03	7.684.312,85
LEADER/CLLD	100	8.779.970,26	13.585.873,52
Σύνολο	373	24.590.378,16	39.008.876,98

Σημείωση: Οι αριθμοί της περιόδου του LEADER/CLLD αφορούν εντάξεις & προβλέψεις

Η κατανομή μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίου χαρακτήρα έργων ανέρχεται σε 62% / 38% ως προς τον αριθμό έργων και σε 70% / 30% ως προς τη δημόσια δαπάνη αντίστοιχα (Πίν. 2).

Πίνακας 2	Ιδιωτικά	Δημόσια	Δ.Δ. Ιδιωτικών	Δ.Δ. Δημοσίων
Σύνολο	233	140	17.256.929,05	7.333.449,11

Τα έργα που ενισχύονται αφορούν στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, στις βιοτεχνίες - εργαστήρια, στην παροχή βασικών υπηρεσιών, στο εμπόριο, στον τουρισμό υπαίθρου, στην απόκτηση γνώσης, στην ανάπτυξη συνεργασιών, στην πολιτιστική ταυτότητα καθώς και σε μικρά έργα δημοσίου χαρακτήρα ανάδειξης της περιοχής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής. Η κατανομή ανά τομέα παρέμβασης αποτυπώνεται στον Πίν. 3 :

Πίνακας 3	Έργα	Δημόσια δαπάνη
Μεταποίηση	52	18%
Βιοτεχνίες	49	19%
Υπηρεσίες - Εμπόριο	22	7%
Τουρισμός	106	26%
Γνώση - Συνεργασίες	27	3%
Πολιτισμός	45	3%
Δημοσίου χαρακτήρα έργα	72	24%

Οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ανέρχονται σε 369 πλήρους απασχόλησης, ενώ παράλληλα διατηρήθηκαν πολλές υφιστάμενες και δημιουργήθηκαν πολλαπλάσιες θέσεις εργασίας κατά τη φάση κατασκευής των έργων. Συμπερασματικά, μέσω του LEADER ανά 67.000 Ευρώ δημόσια δαπάνη δημιουργήθηκε 1 θέση πλήρους απασχόλησης, δείκτης εντυπωσιακός αν αναλογιστούμε ότι ο αντίστοιχος άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων είναι πολλαπλάσιος.

Ωστόσο, πιο σημαντική είναι η προστιθέμενη αξία που έχει προσδώσει το LEADER στην περιοχή παρέμβασης με χαρακτηριστικά σημεία τα εξής :

- Καθιέρωσε τη δημόσια διαβούλευση και την «από τα κάτω προσέγγιση» ως εργαλεία μακροπρόθεσμου και βιώσιμου αναπτυξιακού σχεδιασμού.
- Δημιούργησε καλές πρακτικές, δικτυώσεις και πετυχημένα παραδείγματα έργων, υποκινώντας τους πλέον δύσπιστους και επιφυλακτικούς να έρθουν σε επαφή με αναπτυξιακά προγράμματα ή / και να συνεργαστούν με άλλες περιοχές της Ελλάδος και της Ευρώπης.
- Η μεγάλη πλειοψηφία των ενισχυόμενων ιδιωτικών επενδύσεων, συνεχίζουν και σήμερα να λειτουργούν παρά τις δυσκολίες, καθιστώντας το LEADER το πιο «δημοφιλές» πρόγραμμα της Ελληνικής υπαίθρου.
- Συνέβαλλε στην απόκτηση τουριστικής ταυτότητας των ορεινών περιοχών και ειδικότερα της λίμνης Ν. Πλαστήρα, ενώ υλοποίησε έργα στις πλέον απομακρυσμένες και δύσβατες περιοχές, όπως π.χ. στην Αργιθέα.
- Δημιούργησε μια βιώσιμη και ανθεκτική εταιρική σχέση τοπικών φορέων και έναν αξιόπιστο αναπτυξιακό μηχανισμό στελεχωμένο από ντόπιους επιστήμονες με όραμα “την τοπική ανάπτυξη” και διάθεση προσφοράς.
- Συνέβαλλε στη δημιουργία νέων συλλογικών ή συνεργατικών δομών και ενίσχυσε την απόκτηση γνώσης και δεξιοτήτων.
- Αύξησε την αυτοπεποίθηση των τοπικών φορέων για σχεδιασμό και άλλων τομεακών αναπτυξιακών παρεμβάσεων.

Στην μακρόχρονη αυτή πορεία η Αναπτυξιακή Καρδίτσας ως μέλος της μεγάλης οικογένειας του LEADER, είχε συμπαραστάτες και συμμάχους την Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση, το Επιμελητήριο, την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, την Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων και την Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας, τις άλλες Αναπτυξιακές Εταιρείες αλλά κυρίως την πολιτική ηγεσία και τα υπηρεσιακά στελέχη του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Τέλος, δεν θα υπήρχε LEADER χωρίς την οικονομική στήριξη του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ΟΤΔ LEADER θα συνεχίσουν δίπλα στους κατοίκους, να διαμορφώνουν μαζί το μέλλον των αγροτικών περιοχών τους, συμμεριζόμενοι τις δικές τους ανάγκες, στοχεύοντας σε αναπτυξιακές στρατηγικές με ορίζοντα την Αγροτική Ευρώπη του 2040, και δηλώνοντας παρούσες στις νέες προκλήσεις σε τοπικό, περιφερειακό, Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης